

SEG emisiju prognožu aprēķināšana transporta sektorā NEKP scenārijos

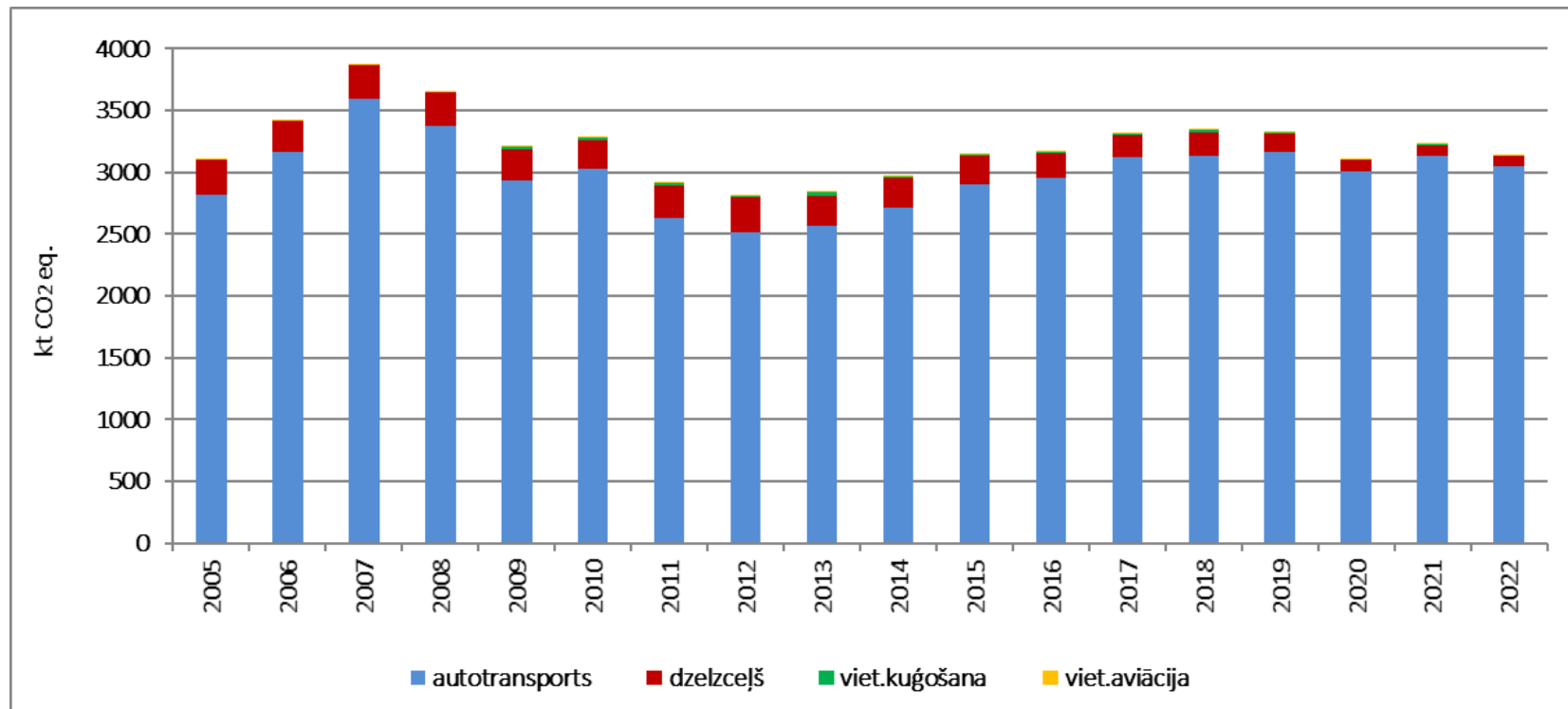

Gaidis Klāvs

Fizikālās enerģētikas institūts

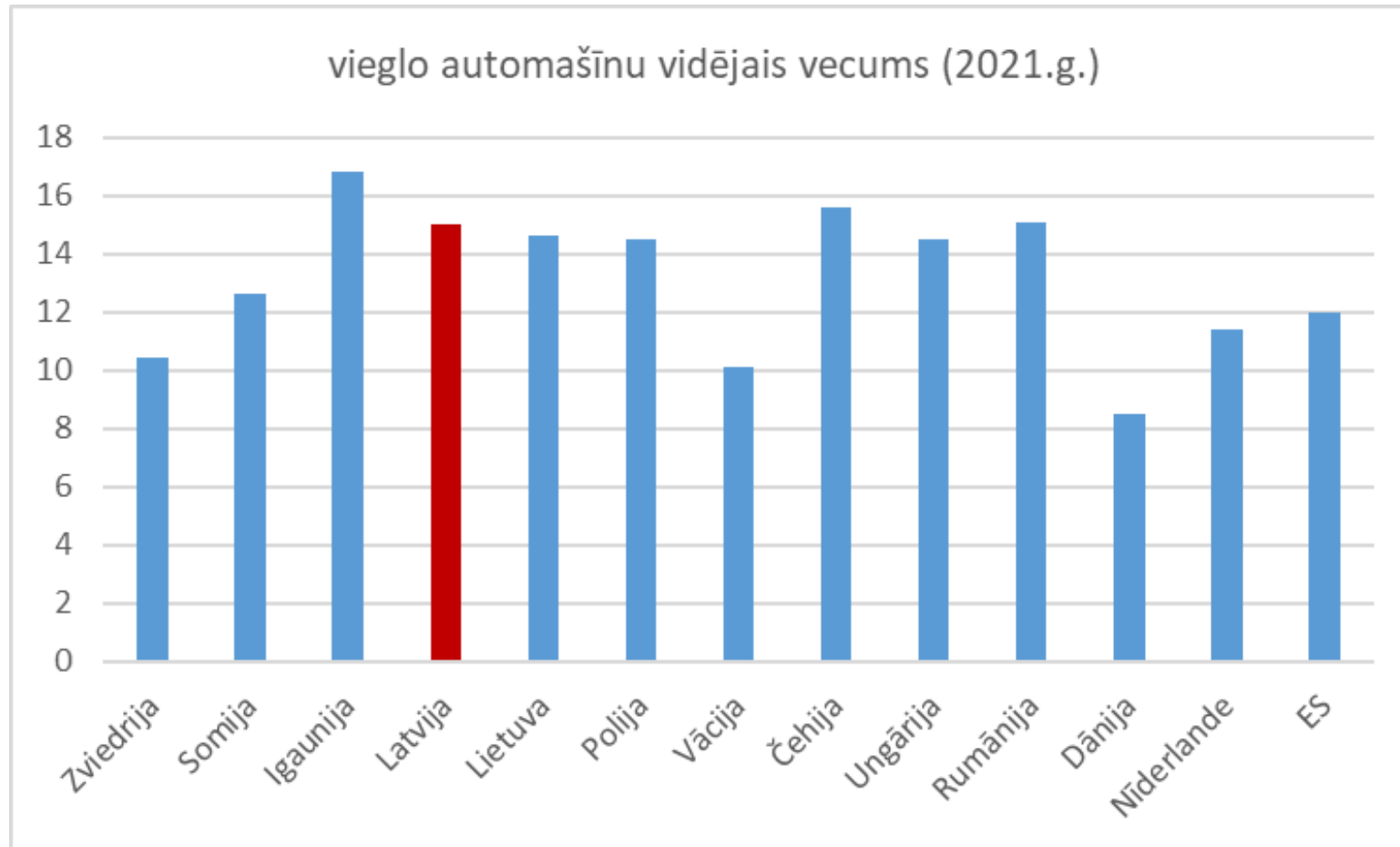
2024.gada 22.februāris

Transporta sektora radītās SEG emisijas

- Transporta sektors sastāda apmēram 30% no kopējām SEG emisijām LV;
- 2022.gadā transporta sektora kopējās SEG emisijas ir par 1% vairāk nekā 2005.gadā;
- Autotransporta radītās SEG emisijas ir palielinājušās par apmēram 8,3%;
- Autotransports rada 97,1% no SEG emisijām transportā.

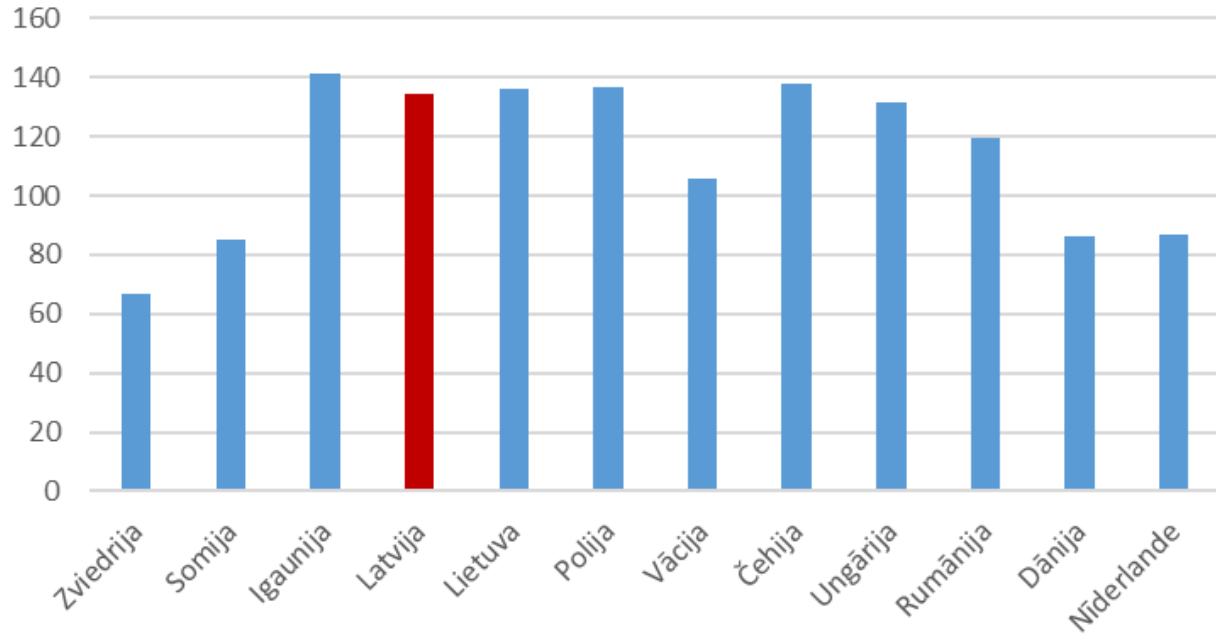
Vieglo automašīnu parks Eiropas Savienības dalībvalstīs

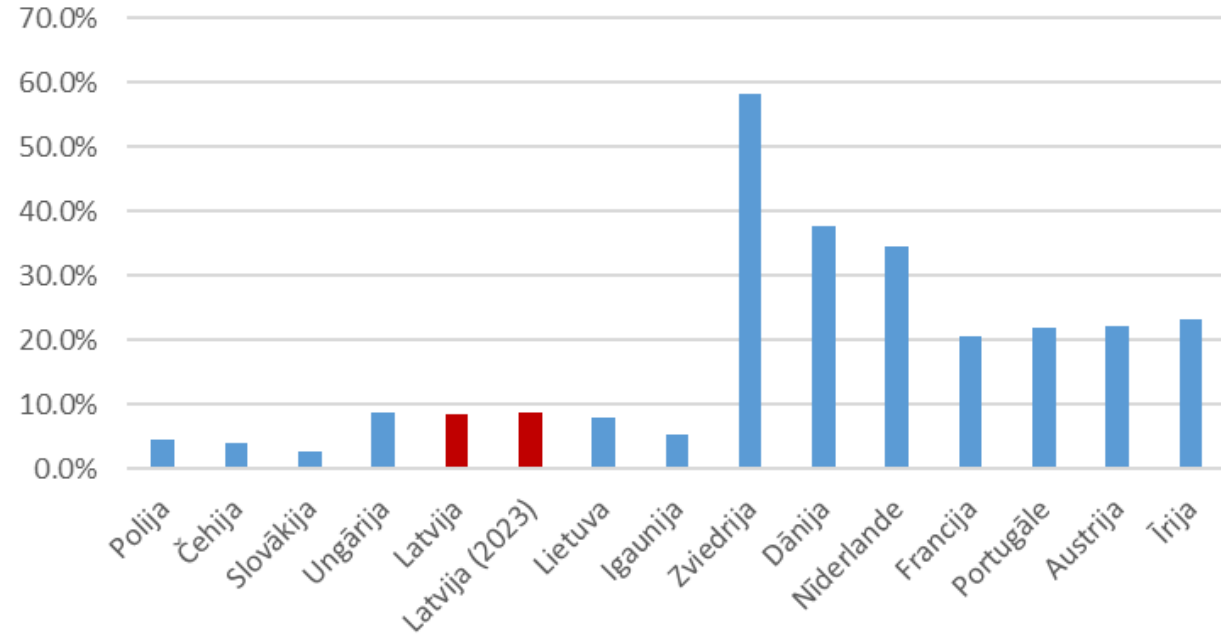
Datu avots: ACEA

Jauno 2022.gadā reģistrēto vieglo automašīnu parks ES

jaunu reģistrētu vieglo automašīnu CO2 rādītāji, gCO2/km

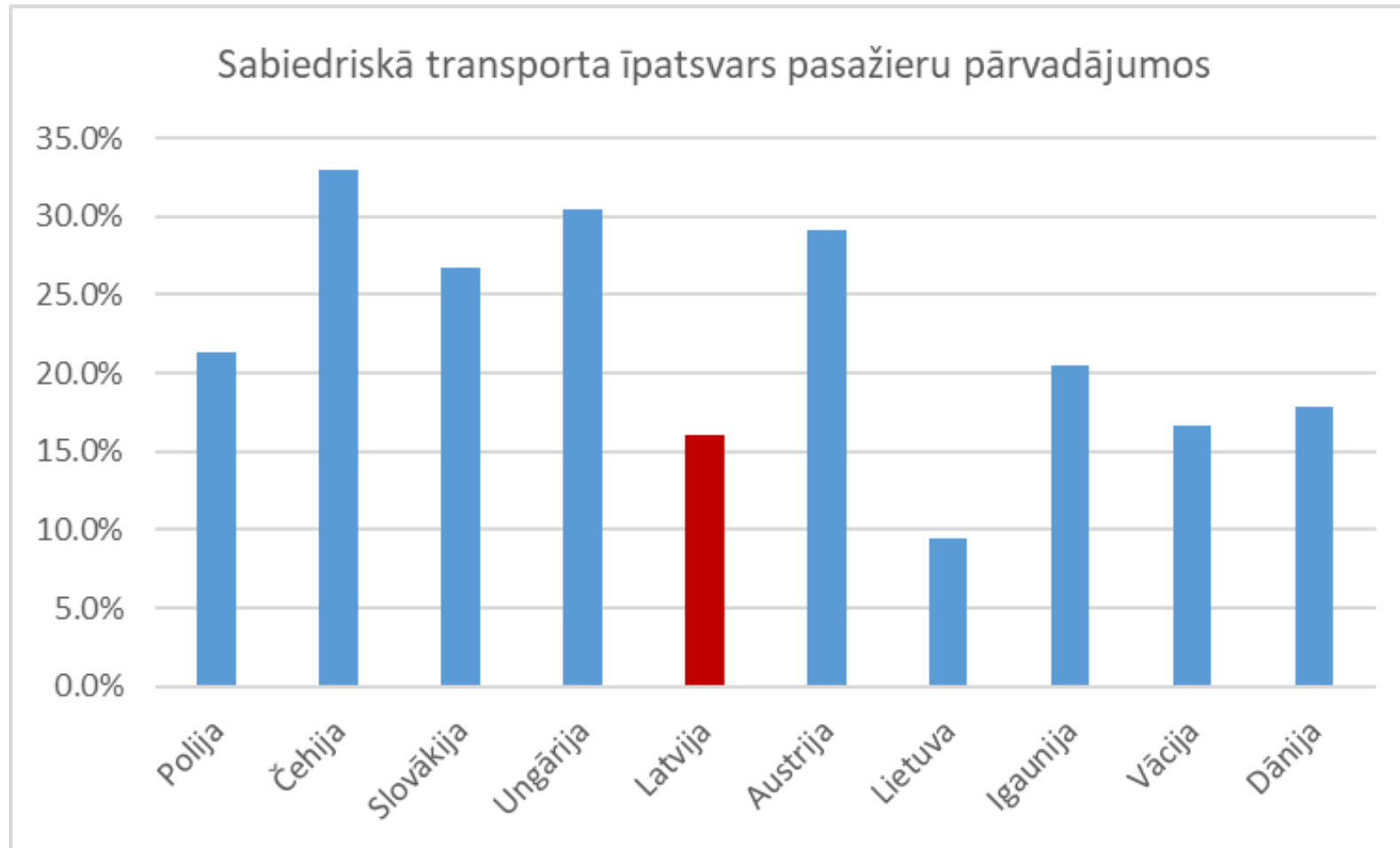

BEV un PHEV īpatsvars jaunās reģistrētās aut. (2022)

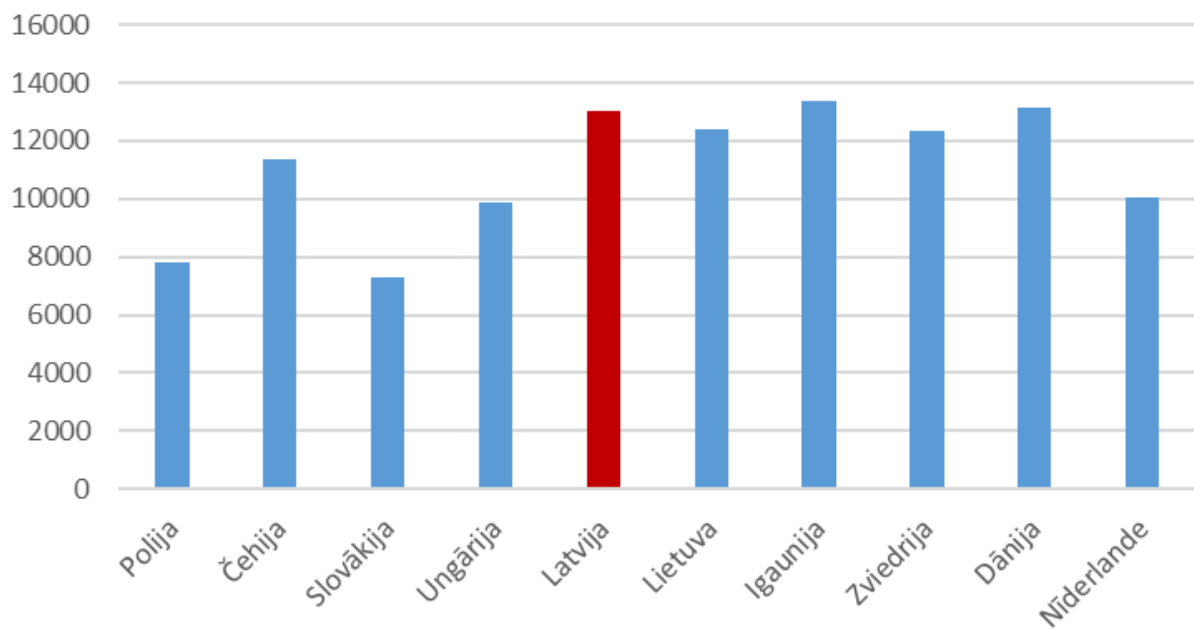
Datu avots: ACEA un EEA

Sabiedriskā transporta devums pasažieru mobilitātē, 2019.gads

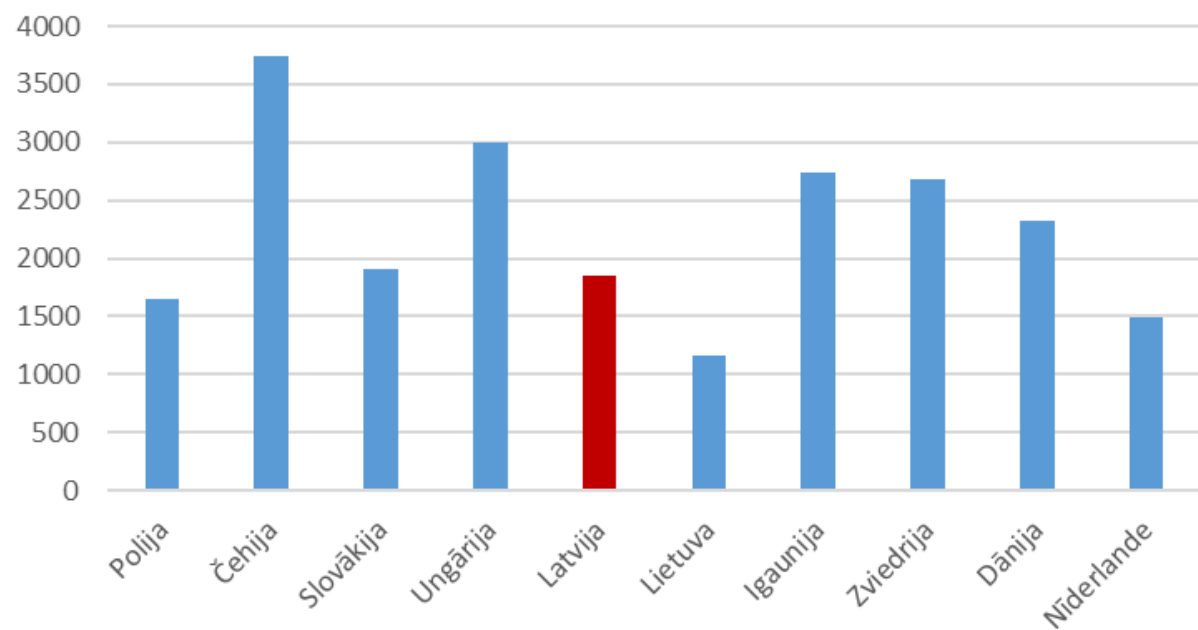

Mobilitātes indikatori

privātās automašīnas, km/iedz.

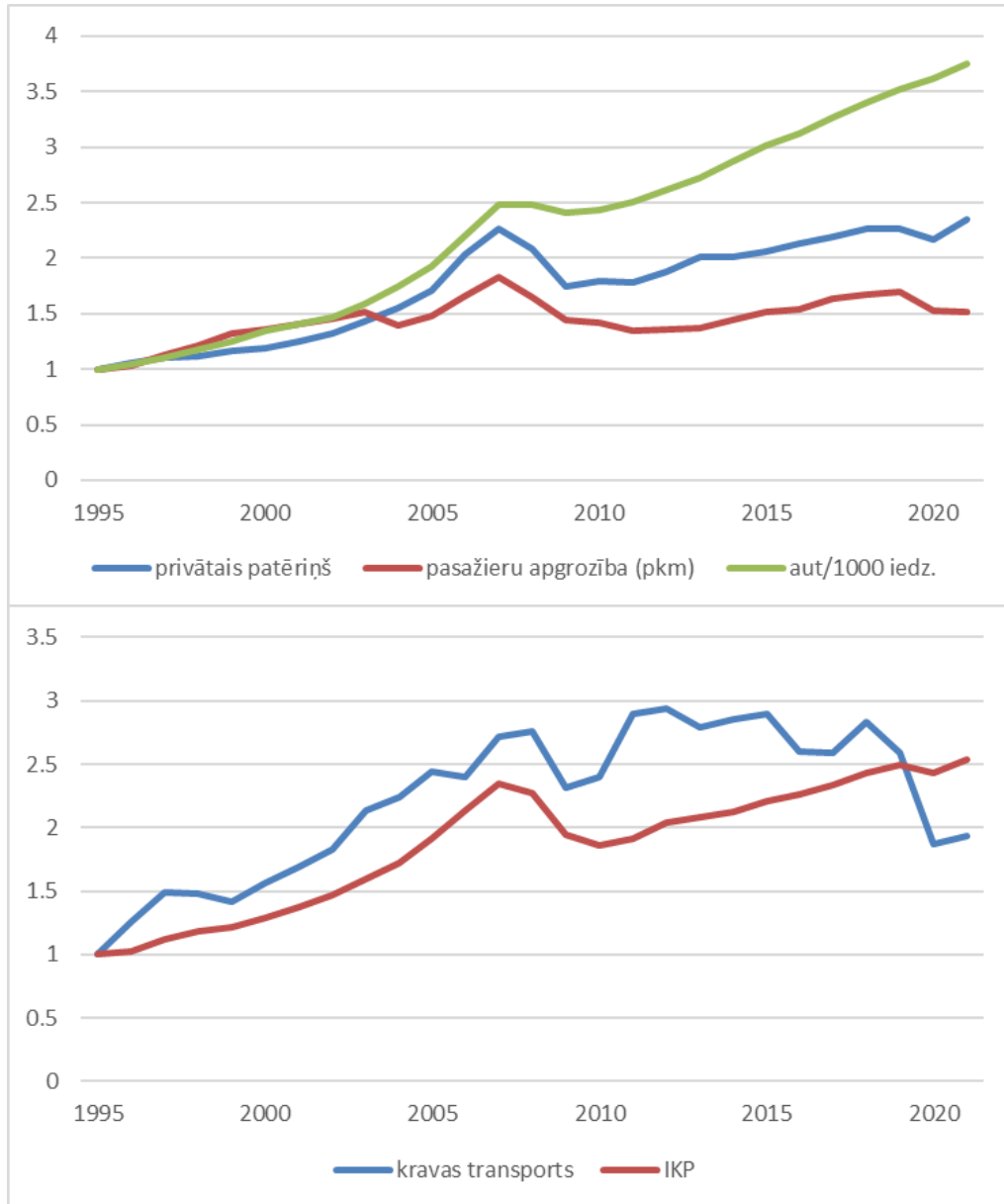
sabiedriskais transports, km/iedz.

Transporta sektora SEG emisiju prognožu aprēķināšana

- Prognožu aprēķināšanai tiek izmantots TIMES-Latvija modelis;
- Ietvertie sektori: Starptautiskais gaisa transports; **Autotransports;** **Dzelzceļa transports;** Iekšzemes kuģošana; Cauruļvadu transports; Iekšzemes gaisa transports; Bunkurēšana. Autotransports rada apmēram 97% no kopējām transporta emisijām Latvijā (neieskaitot starpt.).
- No CSP energobilances autotransporta energoresursu patēriņu tālāk sadala starp autotransporta kategorijām, segmentiem un eirostandartiem, izmantojot nobrauktos km un transportlīdzekļu skaitu;
- Iegūto sadalījumu agregē transporta veidos, kurus izmanto modelī
 - Vieglās automašīnas (Passenger Cars/Motorcycles/Mopeds);
 - Kravas automašīnas (LCV/HDV);
 - Autobusi.

Kā tiek projicēts enerģijas patēriņš un emisijas?

Pakalpojums (vkm) tiek prognozēts izmantojot dažādus parametrus un to mijiedarbību (ārpus modeļa)

- Vieglās automašīnas
 - Iedzīvotāju skaits
 - Auto skaits
 - Privātais patēriņš
 - Nobraukums uz automašīnu
- Smagās automašīnas
 - Pārvadātās kravas
 - IKP
 - Nobraukums uz auto

Bāzes scenārijā ietvertie pasākumi transporta sektoram

- Esošā nodokļu politika, kas netiek mainīta Bāzes scenārijā visā modelēšanas periodā
- Obligātais biodegvielas piejaukums;
- Publiskā iepirkuma likums attiecībā par mērķiem tīru transportlīdzekļu daļai no kopējā skaita (kravas pārvadājumiem un pasažieru pārvadājumiem) uz 2025. un 2030.gadu;

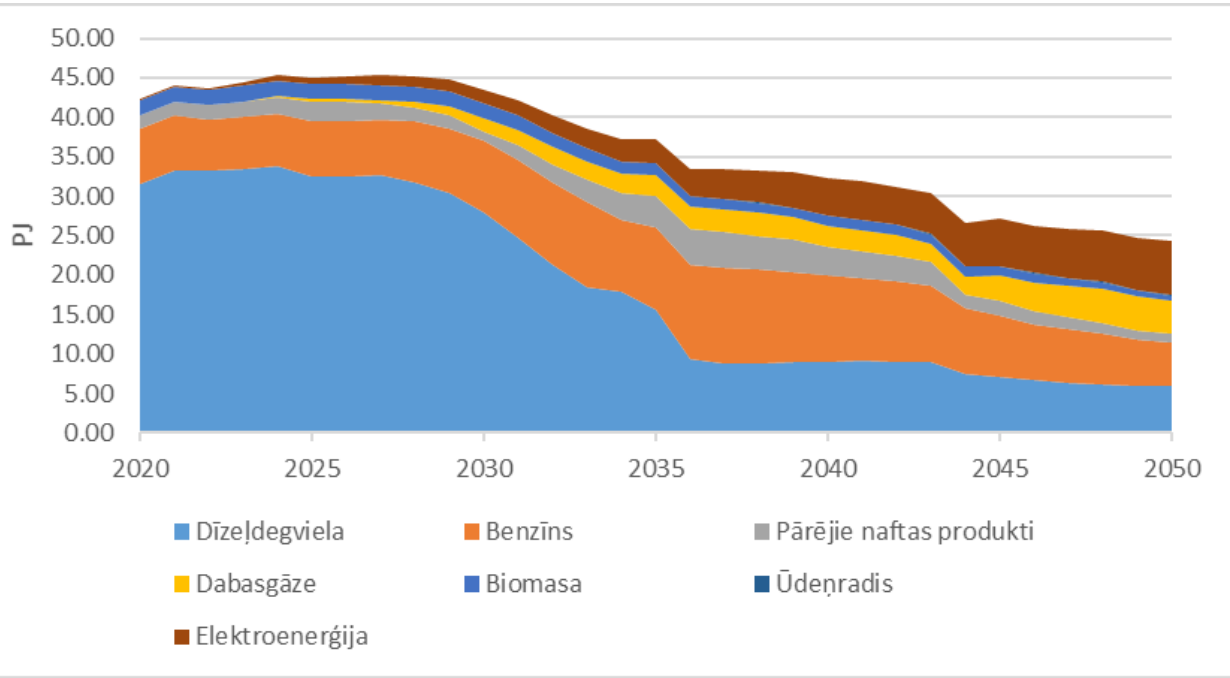
Iekļautie pasākumi SEG emisiju prognožu aprēķināšanas scenārijos (I)

Pasākums	Bāzes scenārijs	Mērķa scenārijs
Pāreja no motorizētā transporta (privātais un sabiedriskais) uz nemotorizēto		
Veloceliņu ierīkošana, velonovietņu celtniecība	X	XX
Pāreja no privātām automašīnām uz sabiedrisko transportu		
Dzelzceļa infrastruktūras modernizēšana; Modernizētas, piekļūstamas dzelzceļa pasažieru infrastruktūras izveidošana	X	X
Sabiedriskā transporta sistēmas optimizācija	X	X
Pierīgas sliežu transporta (tramvajs) un autobusu maršrutu tīkla paplašināšana uz vietām, kur nav pieejams dzelzceļš		X
Vienotas biļešu sistēmas izveide Rīgas metropoles areālā		X
Mobilitātes punktu izveidošana, Park&Ride autostāvvietu izveidošana	X	XX
Sabiedriskā transporta «zaļināšana»		
Autobusu parka nomaiņa (Rīga, Daugavpils, Jelgava, Rēzekne, Jūrmala, Ventspils, Jēkabpils, Valmiera), novecojušā trolejbusu un tramvaja parka atjaunošana.	X	XX
Dzelzceļa elektrificētās zonas paplašināšana un bateriju elektrovilcienu iegāde	X	XX

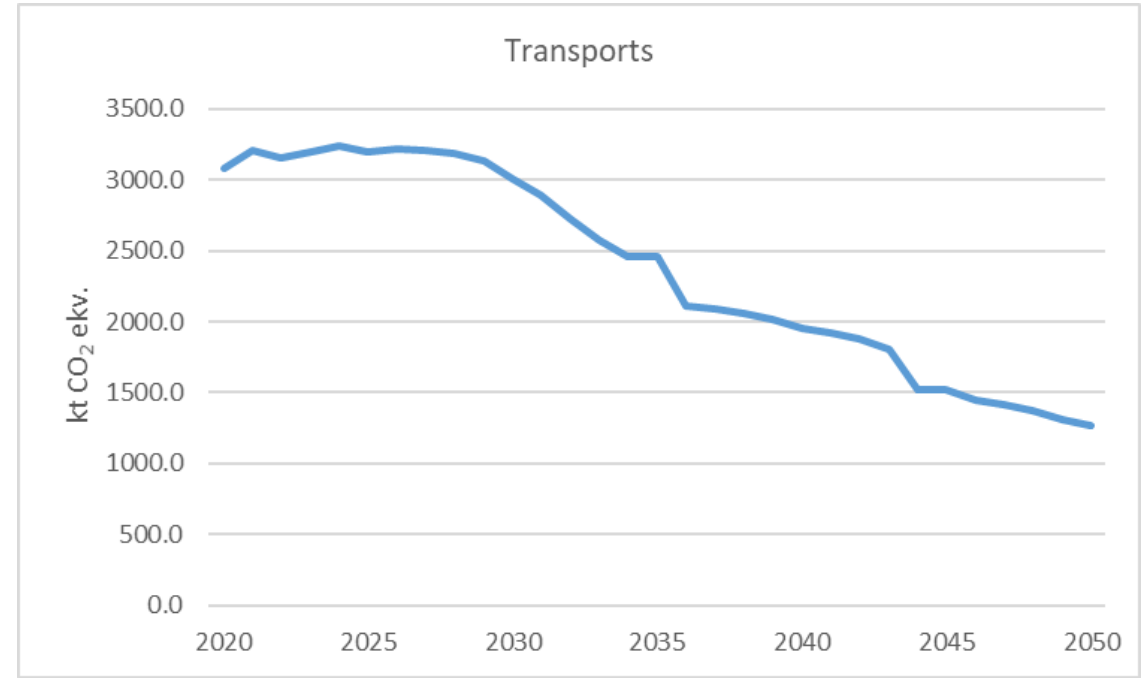
Iekļautie pasākumi SEG emisiju prognožu aprēķināšanas scenārijos (II)

Pasākums	Bāzes scenārijs	Mērķa scenārijs
Citu transporta veidu «zaļināšana»		
Palielināt uzlādes staciju / punktu skaitu, t.sk. atbalsta programmu ietvaros	X	X
Izbūvēt lēnās uzlādes punktus pie daudzdzīvokļu namiem, autostāvvietās		X
Atbalsts ETL iegādei dažādos segmentos	X	XX
Kravu transportēšanas veidu izmaiņa		
Pārslēgšanās no autotransporta uz dzelzceļa transportu kravas pārvadājumos		X?

Aprēķinātais enerģijas galapatēriņš un SEG emisijas autotransportam bāzes scenārijā

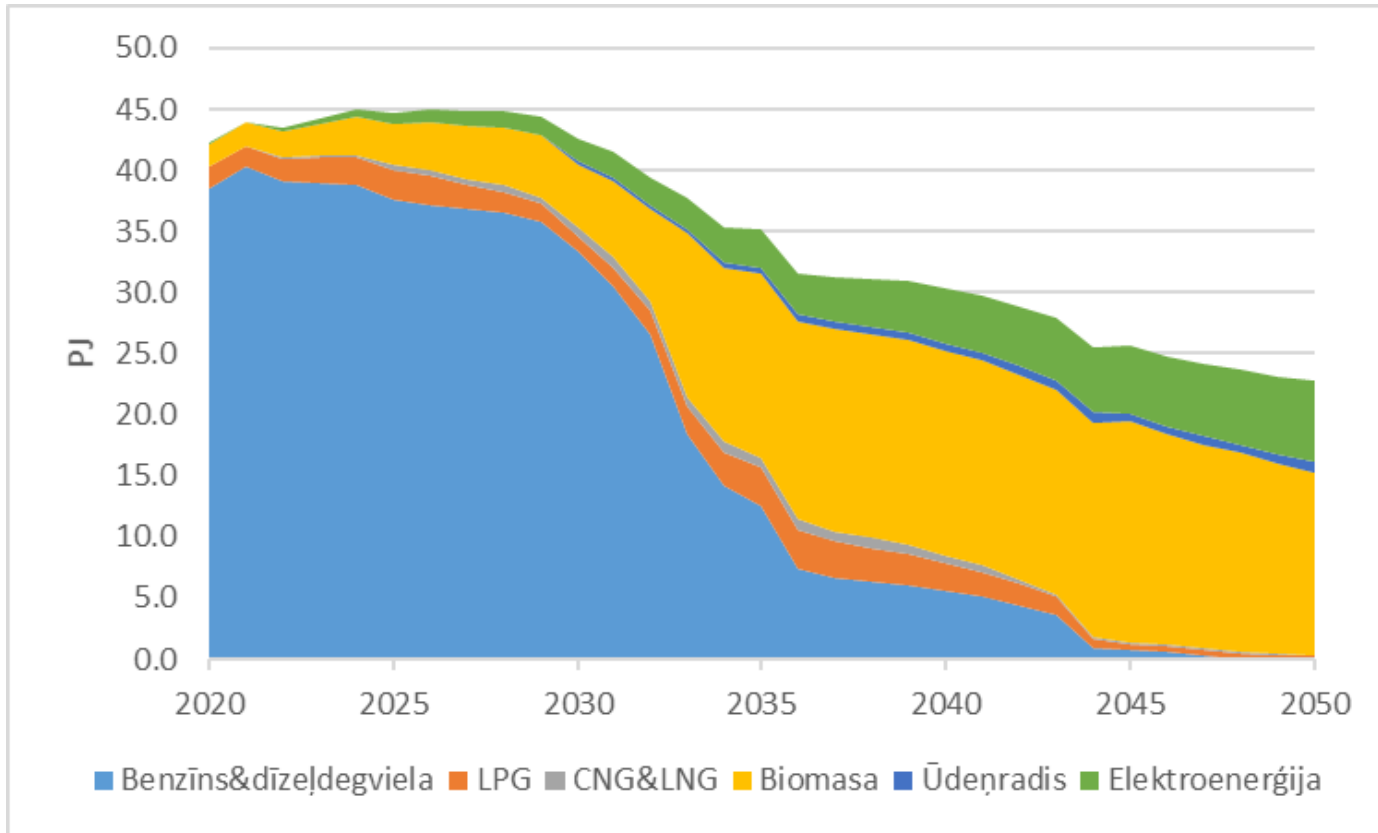

Elektroenerģijas īpatsvars pieaug no 0,2% līdz 4,1% 2030.gadā. Biomasa īpatsvars ir 4,3% 2030.gadā

Aprēķinātās SEG emisijas ir par 6,1% mazāk nekā 2021.gadā

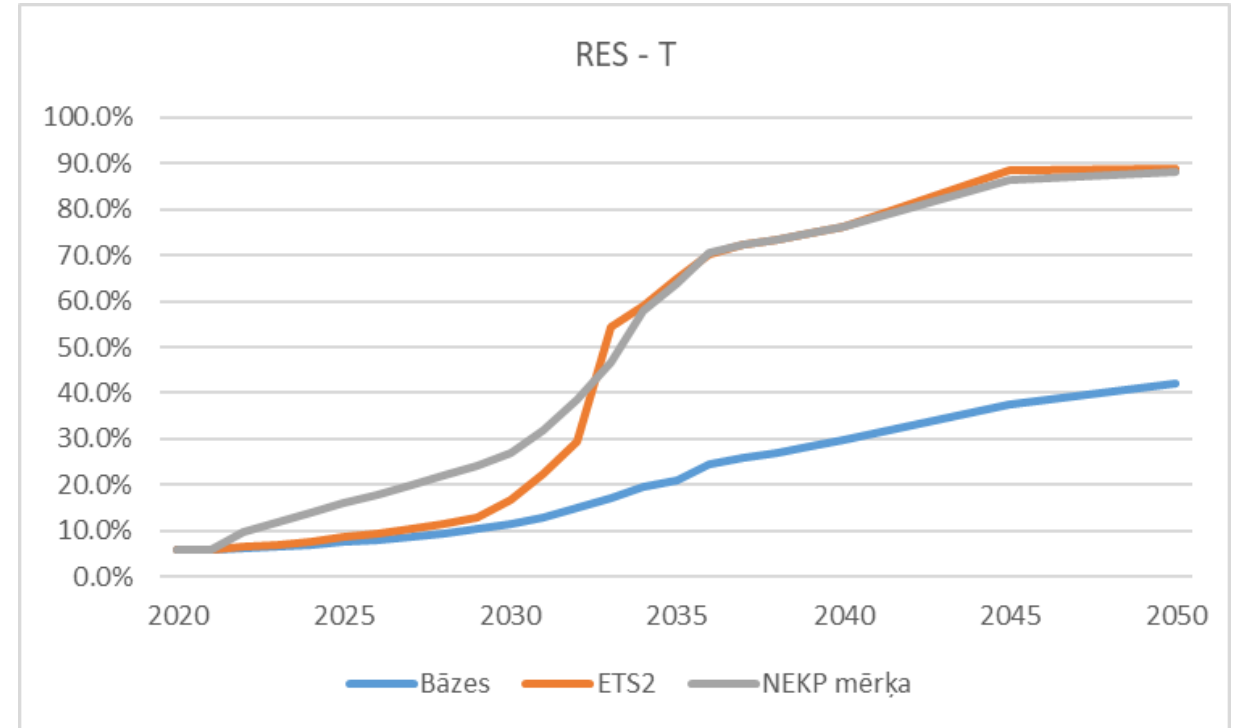
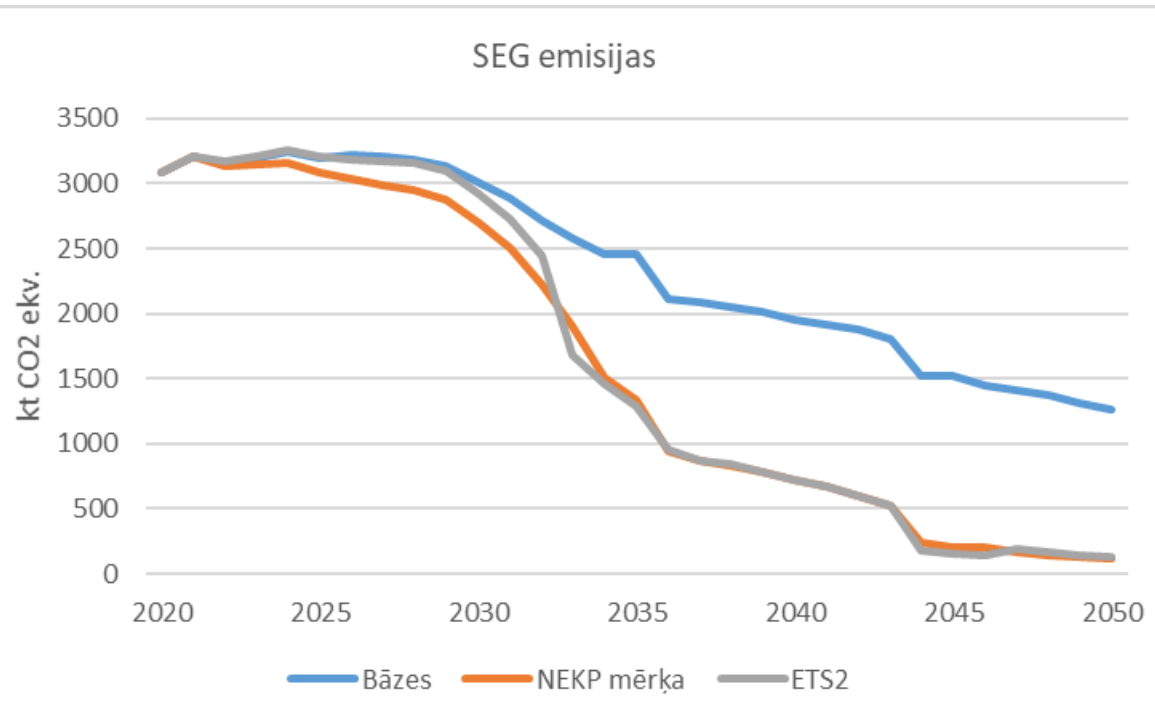
NEKP mērķa scenārijs (versija uz 10.2023)

- NEKP mērķa scenārijā noteikts pienākums degvielas piegādātājiem sasniegt SEG emisiju intensitātes samazinājums vismaz 14,5 % apmērā pret bāzes līniju;
- Moderno biodegvielu un biogāzes, un nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu apvienotais īpatsvars transporta nozarei piegādātajā enerģijā ir vismaz 1 % 2025. gadā un 5,5 % 2030. gadā, no kuriem nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu īpatsvars 2030. gadā ir vismaz 1 %.

**Elektroenerģijas īpatsvars pieaug no 0,2% līdz 4,2% 2030.gadā.
Biomasa īpatsvars ir 11,8% 2030.gadā**

SEG emisijas un AER īpatsvars scenārijos

Aprēķinātās SEG emisijas NEKP mērķa scenārijā 2030.gadā ir par 15,7% mazāk nekā 2021.gadā

Paldies par uzmanību!